

Landbruksdirektoratet

postmottak@landbruksdirektoratet.no

Deres ref. 24/83140

Hvalstad, 30.10.2025

Strategi for forvaltning av hjortevilt - høringsinnspill

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til forslag til Strategi for forvaltning av hjortevilt (deres ref.: 24/83140, og ønsker å knytte noen kommentarer til denne.

NJFF har hatt utkastet på en intern innspillsrunde før forslaget ble behandlet av NJFFs forbundstyre.

Generelle merknader

NJFF vil understreke viktigheten av at strategien har en helhetlig tilnærming der biologiske og økologiske hensyn skal legges til grunn for å oppnå sunne og sterke hjorteviltbestander i en natur i endring.

Da forslaget til strategi var ute på en innspillsrunde internt i NJFF, kom det blant annet fram at det kunne ha vært ønskelig at strategien hadde hatt med noe om evaluering av tiltak og muligheter for justering av tiltak løpende dersom det viser seg behov for dette. Samtidig erkjenner vi at tidshorizonten for strategien er nokså begrenset og vi forutsetter at det vil finne sted en evaluering når man kommer til 2030. Flere at tiltakene vil nok også trenge flere år for å komme på plass, noe som tilsier at det ikke vil være grunnlag for en evaluering før 2030.

Det vil i fremtiden bli viktig å se forvaltningen av alle hjorteviltartene samlet. Påvirkningen artene har på hverandre og ulike jegergrupper har både på arten de jakter på og på andre arter må hensyntas. Forvaltningen må ta hensyn til og ivareta den naturlige utviklingen og sammensetningen av artene. Strategien bør styrkes på dette punktet slik at det å se forvaltningen av hjorteviltartene i sammenheng kommer klart fram.

Visjonen

NJFF støtter forslaget til visjon.

Det er viktig at visjonen er kort og samtidig inneholder et budskap om hvor man vil med strategien i dag og i et langsiktig perspektiv. Visjonen sier noe om at hjorteviltforvaltningen vil stå overfor utfordringer som vil kreve oppmerksomhet, kunnskap og ikke minst robuste bestander som er i stand til å tilpasse seg endringer og utfordringer.

Grenseløs forvaltning

NJFF støtter målsettingen om å forvalte hjorteviltartene uavhengig av menneskeskapte grenser. Dette er en ideell målsetting som man bør etterstrebe å nå i størst mulig grad i den løpende forvaltningen.

Kompetanseutvikling i kommunene er et viktig satsingsområde i en tid med en natur i stadig endring og hvor effekter av klimaendringene vil påvirke også hjorteviltbestandene og deres leveområder. Det er forståelig at det er et ønske om øremerkede midler til å opprettholde og utvikle kompetanse på forvaltning av hjortevilt i kommunene. Imidlertid har det gjennom mange år nå vært en utvikling bort fra ordninger med øremerkede midler over statsbudsjettet. Det er derfor lite sannsynlig at det vil la seg gjennomføre å få avsatt slike midler i budsjettene for direktorat eller fylkeskommuner. Det vil derfor være viktig å arbeide overfor både direktorat og fylkeskommuner for at disse faktisk skal prioritere å bruke midler på kompetanse og argumentere med betydningen av en slik satsing for den framtidige forvaltningen av hjorteviltet.

Samtidig vil vi understreke at det er viktig å unngå at midler fra viltfondet alene eller i stor grad skal dekke utgiftene til å opprettholde og utvikle kompetanse i kommunene. Hovedvekten av inntektene til viltfondet er penger som jegerne har betalt inn i form av jegeravgift, og det er da naturlig at bruken av midler fra viltfondet skal komme jegeren til gode.

NJFF støtter en tydeliggjøring overfor kommunene om viltforvaltningsoppgaver, og et forventningsbrev til kommunene om viltforvaltningsoppgaver for å tydeliggjøre at lovpålagte oppgaver kan være et nyttig tiltak. I dag er slik forventnings- og tildelingsbrev etablert som rutine mellom departementer og direktorater, der man også gir signaler om prioritering av innsatsområder mm.

NJFF vil peke på at vi ikke kan se at det bør være en offentlig oppgave å utvikle modeller for en mer rettferdig fordeling av hjorteviltrelaterte inntekter og utgifter rettighetshavere mellom. Dette bør være en oppgave som naturlig bør tilligge rettighetshaver- og grunneierorganisasjonene.

Arealbrukskonflikter

Som for all annen naturforvaltning, er det viktig at kommunene ivaretar hensynet til naturmangfoldet, og i denne sammenheng hjorteviltet og hjorteviltets leveområder. Kunnskapsinnhenting og behovet for oppdatert kunnskapsgrunnlag er avgjørende for å kunne ta gode beslutninger.

NJFF støtter opp om strategiens forslag til målsetting og tiltak for å redusere viltpåkjørsler og lidelser for hjorteviltet. Dette er et viktig innsatsområde som må prioriteres.

NJFF vil understreke viktigheten av at modellen for å finansiere håndteringen av skadet vilt etter påkjørsler må endres. I dag er det jegerne som direkte eller indirekte finansierer dette gjennom innbetaling av fellingsavgifter.

Dette er en ordning som er overmoden med tanke på endring. Utgiftene til fallvilthåndtering er langt høyere enn inntektene de får gjennom fellingsavgiftene i mange kommuner.

Det er ikke rimelig å belaste en gruppe i samfunnet for konsekvensene av samfunnets prioriteringer og valg av løsninger med hensyn til infrastruktur som vei og bane og de utfordringer dette medfører særlig for hjorteviltet. Ettersøk av skadet og sykt vilt er en lovpålagt oppgave for kommunene, og NJFF mener det vil være riktig at utgiftene til kommunenes fallvilthåndtering belastes ordinære statsmidler. Med en slik løsning bør det også vedtas noen felles retningslinjer for kommunenes håndtering av disse oppgavene.

Vilthelse

NJFF støtter opp om målsettingen når det gjelder dyrehelse. Dette er et viktig satsingsområde.

Kunnskap om hvordan klimaendringer påvirker hjorteviltet vil være viktig for å kunne håndtere de utfordringene som må forventes å komme som en konsekvens av disse endringene.

NJFF støtter forslagene til fokusområder og tiltak.

Fremtidens jaktutøvelse

NJFF støtter forslaget til målsetting. Robuste bestander vil være avgjørende for å møte utfordringer og endringer, både generelt og at dette skal være en målsetting også etter jakt.

Utfordringene med å nå denne målsettingen ligger nok i hovedsak på holdningssiden, ikke i regelverket. Det er viktig at både grunneiere og jegere er seg bevisste sitt ansvar for at vi får en jaktseleksjon som bidrar til å nå målsettingen.

Rådyret er et storvilt, men står i en del sammenhenger likevel litt på sidelinjen i hjorteviltforvaltningen. Det er viktig å glemme rådyret, men bidra til at også rådyret løftes fram sammen med elg- og hjorteforvaltningen og heve rådyrets status også i forvaltningssammenheng.

Når det gjelder teknologisk utvikling og bruk av ny teknologi til jakt, vil NJFF understreke at det må være det offentlige regelverket som til enhver tid gjelder som danner rammen for hva jegeren kan benytte i forbindelse med utøvelse av jakt. En hjorteviltstrategi bør ikke legge egne føringer for bruk av tilgjengelig teknologi utover det som blir fastsatt i lov og forskrift.

Hjortevilt som næring

NJFF ser positivt på næringsutvikling knyttet til hjorteviltressursene.

Vi vil samtidig understreke at en næringsutvikling med kobling av tjenester som kjøp av jaktkort/jaktrett med overnattingstilbud eller andre tilleggstjenester primært bør skje på privat grunn. Utgangspunktet må være å sikre en næringsutvikling som gir et mangfold av valgmuligheter hvor også et rent jaktkortsalg uten kobling til tilleggstjenester inngår. Jegere har ulike behov og ønsker, ulike betalingsevne og -vilje, og selv om det er en etterspørsel etter mer tilrettelagte tilbud, vil fortsatt mange ønske å kun kjøpe jaktkort.

NJFF er opptatt av at det legges begrensninger på kobling av jaktkort og tjenester i statsallmenningene. Statsallmenningene og annen statsgrunn er vår felles grunn, og her bør det fortsatt være slik at jakt, og i og for seg fiske, tilbys som i dag. NJFF er kjent med at en mindre andel av jakttilbudet i noen statsallmenninger er koblet til først og fremst overnatting. Vi er opptatt av at denne andelen holdes på et lavt nivå og ikke overstiger 10 % av jakttilbudet. Det utelukker ikke at fjellstyrene på sine tilbydersider i Inatur kan informere om muligheter for leie av hytte/annen overnatting eller andre tjenester. Da kan de som ønsker å benytte slike tilbud kjøpe dette i tillegg til selve jaktkortet.

Også for annen statsgrunn utenom statsallmenningene der Statskog selger jakt, bør det legges opp til at salget tar utgangspunkt i salg av jaktkort uten bindinger til tilleggstjenester. NJFF har ved flere anledninger lagt vekt på at allmennheten skal ha gode muligheter for å jakte og fiske på statsgrunn, og at en tilgang som ikke bidrar til å ekskludere grupper er viktig.

Et slikt utgangspunkt for statsgrunn vil også støtte opp om den brede tilslutningen jakt har i samfunnet i dag. Gode muligheter for tilgang på jakt for alle samfunnsgrupper bidrar til vi rekrutterer jegere fra alle deler av befolkningen. En videreføring av en slik linje i statsallmenningene og for annen statsgrunn vurderes som viktig. Det vil ikke være til hinder for at mange velger å kjøpe tilleggstjenester også på statsgrunn, men da ikke i form av pakker for å få tilgang på jaktkort. Da vil det være opp til den enkelte jeger/jaktlag å velge ut fra hva de ønsker/har behov for.

På privat grunn vil det være naturlig å satse på større grad av koblede tjenester ved jaktkortsalg og mersalg av tilleggsopplevelser eller annet som kan være relevant, herunder mer eksklusive jaktopplevelser. Vår vurdering er at kundegruppen som ønsker slike tilbud er begrenset, og at det kan stilles spørsmål om det er relevant at en slik satsing skal inngå i en strategi for forvaltning av hjortevilt.

NJFF støtter opp om en satsing på viltbehandlingsanlegg. Flere hjorteviltjegere ønsker å ha muligheten for å få andre til å håndtere slaktet de selv skal bruke, samt at mange har større kvoter og feller flere dyr enn de selv trenger i sin husholdning. Det er også viktig at den vanlige forbruker for god tilgang på hjorteviltkjøtt. Dette vil oppleves som positivt av mange som ikke selv jakter og bidra til å øke forståelse for jakt.

NJFF vil samtidig advare mot en utvikling der man skiller jaktopplevelse og høstingen. Dette vil utfordre jaktas anseelse i samfunnet. NJFF ønsker ikke en utvikling der man kun selger jaktopplevelser og hvor høstingsaspektet er skilt fra jakta og jegeren eventuelt må kjøpe kjøttet i etterkant. Det er viktig å skille mellom å tilrettelegge for økt bruk av viltmottak for å håndtere kjøtt og hvordan man markedsfører og selger jakt.

Vennlig hilsen

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Øyvind Fjeldseth
Fagsjef

Kristine Thujord
Fagkonsulent